

ב. יש אומרים שמותר לישראל להרוג ביום טוב זבובים או יתושים המצערים אותו [ד] וצ"ע. ועל ידי נכרי ודאי שמותר^[ה].

לשטוף עלי חסה בזרם מים חזק, במטרה להסיר את הרמשים השורצים עליהם, אסור על ידי ישראל [ו]. ועל ידי נכרי מותר.

ג. יום טוב של סוכות שחל להיות בשבת, ואמר לנכרי שידליק עבורו נר בסוכה, יתכן דמותר לישוב בסוכה, למרות שבכל שבתות השנה אם ישראל אומר לנכרי להדליק נר בביתו

ד. כך שמעתי מהרב מ. ברג שליט"א, ששמע מפי הגאון ר' יעקב קמינצקי זצ"ל. וטעמו הוא, דאמרינן מתוך שהותרה מלאכת שחיטה (נסילת נשמה) לצורך אכילה, הותרה שלא לצורך, כגון הריגת יתושים וזבובים המצערים אותו ודפח"ח. אלא דצ"ע מדברי הרדב"ז שהביא המשנ"ב בסימן תקל"ג, שהתיר להרוג זבובים ויתושים בחול המועד, משום שהוא מצרכי המועד. ואף דיכול לגרשם, לא יועיל דישובו אליו, יעו"ש. ואם נאמר דביום טוב מותר להרגם, כל שכן דבחול המועד מותר, ומאי קמ"ל? ומשמע לכאורה דרק בחול המועד מותר אבל ביום טוב אסור. ובאמת צריך ביאור למה יאסר ביום טוב, נימא "מתוך".

ושמעתי מחתני הרב דב קוק שליט"א, דהנה מצינו שנחלקו רבותינו אם מותר לכבות בקעת ביום טוב, יעוין סימן תקי"ד. וטעם הר"ן בשם הרמב"ן האוסר, מבואר שם במשנ"ב סימן תקי"ד ד' שהוא מטעם דהכיבוי רק מברית ארי ואינו מביא תועלת חיובית בפועל. כך בעניננו, הריגת היתושים אינה מביאה תועלת בפועל, כי אם מבריחה ארי, ובוה לא אמרינן "מתוך". ויעוין ב"באר משה" ח"ח סימן ר"ו שדן אם אמרינן "מתוך" במלאכת בורר כגון לענין ברירת בגדים כלים וכדומה.

ה. דלגבי אמירה לנכרי אפשר לסמוך על המתירים לישראל לכבות בקעת וכל שכן ע"י נכרי, וגם הוי שבות דשבות דהריגת יתושים הוי מלאכה שאינה צריכה לגופה, ואיסורה רק מדרבנן ובמקום צער אפשר להתיר ע"י נכרי.

ו. ואינו דומה להריגת יתושים הנ"ל שהתיר הגר"י קמינצקי זצ"ל. דהתם מעונין בהריגתם כדי שלא ישובו אליו, וכמש"כ הרדב"ז. משא"כ כאן, דאין לו צורך בהריגת הרמשים, ואינו צריך כי אם להסיר אותם. נמצא דההריגה היא ללא כל צורך ופס"ר הוא ואסור. אולם ע"י נכרי פס"ר מותר, כמבואר בסימן רנ"ג משנ"ב צ"ט.